

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськ. Робітнич. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ПРО ЩО ВЧАСНО ТРЕБА ПОДУМАТИ.

Літо вже добігає свого кінця, а головне канадське літо. Сухе воно було цього року, висушило збожжя, висушило тисячам безробітним і сезонним робітникам сподіваний сезонний заробіток. За літом іде осінь, а за нею зима, довга, холодна, безжалежна для тих, хто її літом не міг заробити на кусок насущного хліба. Минулої зими багато робітників сиділи в Канаді голодними і холодними, багато новоприбулих українських емігрантів прокинулись у хлівцях, в які вони закинули свою убогу дому — але все ж таки дому. Цей рік пророчку бідну зиму. Минулого року все ж таки був урожай. Були робітники, що прибувши з старого краю і заробивши за літо кілька десятків доларів, відправили їх в осінь додому, щоб викунити в лікарні заставлену граду поля, щоб дати кусок хліба своїм родинам, в яких вони осталися забрати, щоб лише дістатися до "молоком і медом текучої" країни. Робили вони це з надією, мовляв, якщо я тут дам собі раду — і потім буди безради, ходили в розпачі за роботою і не могли її найти.

Цього року положення представляється страшнішим як тут, в Канаді, так і там, в старім краю. В Канаді посуха, а в Західній Україні повнь. Не повельти довжасі потреби цього року із сходу на захід тисячі робітників на жнива, бо й для тих робітників, які є зараз на жнивах, не вистарить праці. І то, не тільки через посуху, але й через раціоналізацію рілнничого господарства, через заміну робітничих рук машиною.

Якщо ж з чого вийде? А якщо ж може бути вихід для нещасного безробітного в сучасному капіталістичному суспільстві? Розуміється, ніхто ним не буде опікуватися, ніхто не приїде з допомогою, коли робітник впаде сам про себе не подумав. Панам добре так. У них не висохіє, не виморіє, й не вимерає. А коли й висохіє в дождю, то у него знайдеться запас. Тому канадські пані й їхні преси пишуть про добробут. Те, що в Саскчевані навіть дика качка визидала без води — для панів тільки цікава новинка. Це ж повинна піти для робітників і біднихих фармерів страшну жаху і голод. Розуміється, ця нужда й голод серед одної частини населення відбудуватиметься поруч з шаленим багатством другої частини населення. Значить, офіційне призначення голоду не буде. Коли закінчиться не буде цього величчя, то вони відправлять позовних виступів від роботи. (Сенарські пані у Вінніпегу вже відправили 300 робітників від роботи.) Коли частина робітників духомитиме з голоду і холоду, а вискувачі житимуть у розкоші, то уривається, аристократична частина робітництва, ота добре-дала опора американських вискувачів, проповідуватиме "мир і промисловість" і кожний активний процес безробітних, кожний активний виступ вона побороює, як "комуністичну провокацію".

Тільки ж на це дивитися не треба. Навішки, треба вчасно виме безробітним організаціям по всіх містах і закладах гідити спін боеків фронт проти вискувачів та їхніх наймитів. Не тільки організації спін ідути, вискувачів на уступки, тільки під дружим натиском цих сил вони подумають про те, щоб дати робітникам роботу або допомогу. Розуміється, це не буде ритуалом. Ритуал перед безробітним і зв'язаним з ним маревом голоду — тільки в соціальної революції, в цілковитім поваленні системи виску. Але організава боротьба пролетаріату за право, за кусок хліба сама собою є вже передовою революційною. Тож перед набуваючою тяжкою зимою — добіте, товарищи робітники, про свою організацію.

Так само всі наші політичні, освітні та заповогаєв організації повинні вчасно подумати про те, що зближається осінь. Та бо вже й не багато часу залишилось думати. За два тижні — вже місяць вересень — осінь. Значить, треба думати так, щоб разом з думкою починалася підготовча праця до осіннього й зимового сезону. Думати є над ним: діти школи, драматичні трупки, мандолинові оркестри, організація та освітня праця. В найбільш часі мусять бути покликани до життя всі організації, освітні та мистецькі комітети, порадились спільно, накреслити план й розпочати праця. Всі наші відділи ТУРФДім та РЗТ повинні по можливості тісно співробітничати між собою в організаційній і культурно-освітній праці. Вказівки для цього є у звітах останніх всеславних з'їздів. Треба до культурно-освітньої праці втягнути молодь. Дати молоді широку дорогу самодіяльності й добрий провід. Жіночі відділи також видивити наперед, а не заохочувати їх лише влітотуванням забав. Загально-ж всю організаційну й культурно-освітню праця провадити так, щоб вона була доступна не тільки самому членству, але щоб з неї широко користало робітництво в фармерстві з поза організації. Ми певні, що головні заряди наших організації дадуть в недалекий час відповідні вказівки, однак ми пригадуємо всім нашим організаціям, а зокрема їхнім організаційним, освітнім, мистецьким та шкільним комітетам, що час братися за широку підготовчу організаційно-освітню праця. Хто вчасно й добре підготується, той матиме успіх в праці.

Беріємся ж всі до підготовчої організаційно-освітньої праці! Втягаймо до неї все членство й робітництво з поза організації. Організуймо неорганізованих!

НЕВІЛЬНИЦТВО В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Незвичайний випадок сільсько-Господарських робітників та Західній Україні, як відомо, спричинився до масових страйків. Помішки, щоб убороти цей страйковий рух, у даються не тільки по допору поліції та соціал-зрадників. Як зброю проти страйкерів вони використовують ще й страйколомів, яких вербує серед найвдаліших елементів села. Звичайно, як відомо, підприємці, щоб зламати боротьбу робітників, не зупиняється перед жодними витратами на страйколомів. Часто-густо, крім високої плати, підприємці витрачає ще чималі гроші на те, щоб сповити страйколомів та на поліційну охорону їх, сподіваючись, що ці витрати він потім покріє з виску податкових робітників. На Західній Україні справа стоїть цілком інше. Живийи злидні та неможирія темрива, що намує ще в багатьох селах, дають змогу поміщикам здобувати для страйколомства звичайних невилників. Вербуєт їх поміщики через агентів та контрагентів, самих же страйколомів уважують за таке бідло, з яким можна мати справу тільки, як із звичайніскою худобою.

Львівська селіська газета "Сельроб" опублікувала кілька угод, що їх склали поміщики з контрагентами на поставання таких невилників. Ось головні пункти з цих угод, що їх склали управа маєтку, Браніш Загірні з контрагентом Оншиковичем: "Контрагент Онши-

ЯК РАДЯНСЬКА УКРАЇНА ВИКОРИНОЄ НЕПИСЬМЕННІСТЬ.

Щоб остаточно зліквідувати неписьменність серед дорослого трудящого населення Радянської України, Всесоюзна Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народніх Комісарів з літнім ухвалили спеціальний закон, що визначає твердий порядок ліквідації неписьменности на Україні. Новий закон про ліквідацію неписьменности зобов'язує всіх неписьменних навчатися грамоти до 1 жовтня 1932 р. Цей обов'язок уряд поклав на всіх неписьменних, незалежно від полу, що на 1 січня 1930 року літній вік від 17 до 35 років. Всі ці особи повинні зареєструватися у сільських, селіщних або міських радах протягом липня 1929 року.

1929-30 р. переобачається повністю ліквідувати неписьменности серед молоді, що має незабаром вступити до лав Червоної армії, а також серед дорослих старшого віку від 34 до 35 років, що мають перейти встановлені межі для навчання грамоти.

Уряд надав місцевим радам права зобов'язати навчатися грамоти індустриальних і сільсько-господарських робітників віком понад 35 років.

Неписьменні, що на 1 січня 1929 р. ділилі 18 або 19 років, а так само неписьменні доприлиники повинні зліквідувати свою неписьменність до 1 жовтня 1929 р. Надалі всі неписьменні, що ім на 31 грудня кожного року буде 17 літ, повинні протягом липня того самого року зареєструватися в сільських, селіщних або міських радах і навчатися грамоти не пізніше 1 травня наступного року. Всіх осіб, що мають на підставі цієї постанови зліквідувати свою неписьменність, приймають до шкіль ліквідацій неписьменности (лікнеп) в першу чергу!

Новий закон зобов'язує неписьменних, прийнятих на курси до шкіль, або на поодинокоратуркове навчання, акуратно

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

Діти нових шкіл повинні бути до ліквідації неписьменности. Ухвалено притягти до безплатної роботи в селі ліквідації неписьменности всіх осіб віком від 16 до 50 років, що мають вибори права й освіти обсягом не менше, як за 7-місяч, коли вони живуть у містах і селіщних міських тинцях і за курс 4-охмісяч, коли вони живуть на селі. Кожний із зазначених громадян повинен за вказівками органів Народнього Комісаріату Освіти притягнути до ліквідації неписьменности. Навчати грамоти одного неписьменного, або виконати іншу роботу в галузі ліквідації неписьменности.

Особам, що через характер своєї роботи або з інших важливих причин не можуть брати безпосередньої трудової участі в ліквідації неписьменности, можна цю участь замінити, за постановою місцевих рад, одноразовими добірними грошовими вискуми розміром 7%. Місячного заробтку, коли ці особи мають власний заробіток. Утриманні платити щорічно 21% місячного заробтку осіб, що на її утриманні вони перебувають. Ці виску повинні платити тільки особи з місячним заробтком понад 100 карбованців

МІЖНАРОДНІ АНТИ-ІМПЕРІАЛІСТИЧНИЙ КОНГРЕС.

Читачам вже відомо з телеграм, що 21 липня у Франкфурті над Меном відкрився II конгрес Лиги боротьби проти імперіалізму. Знову, як і на першому історичному Бруксельському конгресі Лиги, китайське питання в центрі уваги. Але ситуація гостро відмінна від той, що була в лютому 1927 року. Увесні Південний Китай тоді обіймав було повстання, кантоńska армія перемогла, провладна на ширині, наближалась здобути Шанхай.

Резолюцією настроєні Кумінтан прислали в Бруксельський конгрес велику делегацію просити прийняти їх до Лиги. Генерал Чан Кай-ші звернувся з привітанням до Лиги, в якому запевнив, що його армія боротиметься за здійснення програми Лиги. Але не встигли ще учасники конгресу повернутись додому, як остаточно генерал трічі зламав своє запросягання й перейшов разом із своїми арміями з табору анти-імперіалізму до табору імперіалізму. В Кумінтані сталося величезне зрушення, яке закінчилося тим, що Кумінтан замирився з імперіалізмом.

Коли недавно Кумінтан, шанкський уряд та Чан Кай-ші урочисто перенесли рештки Сун Ят-сена, то разом з цими рештками вони поховали таку й політичний заповіт великого керівника китайського народу, заповіт, найважливіша частина якого говорила про те, що тільки бойова й дружній спілька з СРСР, може забезпечити Китаєві мир і розквіт.

Тепер Кумінтан і Чан Кай-ші остаточно скорились імперіалістичній політиці Великобританії та Злучених Держав, офірувавши на вівтар капіталістичного зиску багато тисяч китайських робітників та селян. Вони стали підбурниками війни проти першої робітничо-селянської республіки. Ліга боротьби з імперіалізмом, на засіданні своєї генеральної ради в Брукселі в осінь 1927 року) не прийняла до уваги прокла вести невідомої боротибу проти ворожого інтересам китайського народу

панкської уряду та його дідера Чан Кай-ші. Франкфуртський конгрес обміркує питання про воєнну агітацію, в зв'язку з китайською провокацією, проти СРСР. Нема ніякого сумніву, що вірної традицією Лиги, конгрес одночасно, при повній підтримці всіх соціалістичних та інтелігентських груп, висловить протест проти воєнних інтриг панкського уряду й на захист Радянського Союзу.

У зв'язку з китайськими подіями збудувалося питання, чи імперіалістичних війнах тає раліонх-штатів Англії та Злучених Держав Схід найбільш вигідно. Британським являтам пощастило вже викликати реакційне повстання в Афганістані, щоб обернути цю країну на плацдарм воєнних дій проти Радянського Союзу.

по містах і 50 карбованців на селі. Всіх письменних віком від 18 до 50 літ, позбавлених виборчого права, до безпосередньої трудової участі в ліквідації неписьменности не притягати. Цю участь замінюється обов'язковими грошовими вискуми. Розмір їх буде визначений окремо.

За невиконання цих обов'язків районні виконавчі комітети можуть накладати карні до 100 крб., або притягти до примусових робіт на термін до 1 місяця.

ВМЦВК і Раднарком запропонували всім місцевим радам протягом двох місяців завести поточний іменний реєстр неписьменних віком до 35 років.

Постанова уряду передбачає також утворити фонди ліквідації неписьменности, що забезпечити повну ліквідацію неписьменности серед дорослого населення на Україні. Починаючи з 1929 до 1930 р., утворюються республіканський, окружні й районні державні фонди лікнепу.

Центральний фонд витрачатиметься на видання підручників для шкіль лікнепу, готуванні й передготуванні працівників для ліквідації неписьменности. Окружні фонди витрачатимуться на субсидії місцевим районам, а районні фонди — розподіляються між сільськими, селіщними радами й витрачатимуться на безпосередню ліквідацію неписьменности.

Бруксельський конгрес був до певної мри зібраним анти-імперіалістично-настроєних інтелігентів та політиків. Делегати франкфуртського конгресу на 80%, представники організації спінк та інтелігентів. На конгрес прибуло 400 делегатів від таких країн:

- Великобританія — 21, Ірландія — 2, Німеччина — 80, Голландія — 14, Індонезія — 13, Індія (включ. організації, що перебувають поза Індією) — 27, Франція — 15, Бельгія — 4, СРСР — 8, Британська Африка — 6, Північна Африка — 7, Арабські країни — 28, Скандинавія — 4, Балкані — 4, Чехо-Словацьчина — 3, Злучені Держави — 12, Латвійско-Американські країни — 20, Філіппіни — 2, Корея — 7, Китай 16, Індокитай — 2, Японія — 5, Монголія — 2, міжнародні організації — 31, члени югославських конференцій — 60.

Другий міжнародний конгрес Лиги у Франкфурті повинен розв'язати важливі завдання. Нові вискує бач передбачаються в Китаї, Індії, арабських країнах, Латвійській Америці, Африці та інших частинах світу. Імперіалізм з допомогою терору й насильства придушує делал обійняти опір повночасних мас.

Франкфуртський конгрес повинен визначити мету й спільні завдання цієї боротьби. Конгрес повинен обернути Лигу на світову організацію, що об'єднує всі анти-імперіалістичні сили в єдиний боєвий блок, щоб у відповідний момент разом виступити на вибухливий лавині боротьби.

Перший конгрес Лиги боротьби з імперіалізмом у Брукселі виробив теоретичну програму та принципи анти-імперіалістичної боротьби. Другий конгрес у Франкфурті повинен виконати зброю для практичного виконання цієї програми.

Вілі Мюллерберг, Франкфурт над Меном.

МАСОВІ ПРОЦЕСИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ У ЮГОСЛАВІ.

Як повідомляють із Загребу в Београдському надзвичайному суді розпочався процес 10-ти робітників з Марбурга, яких обвинувачується в комуністичній діяльності. В другий подовий діля в Београді розпочався низка інших процесів, скерованих проти комуністів. Зараз підготовляється масовий процес проти 100 осіб, арештованих недавно в Загребі. Ніше Великому Бечкеревичу і Веліні, що їх обвинувачується в приналежності до комуністичної партії.

Капіталізм робить з часопісів капіталістичний підприємства, знаряддя наживи для бачачів і знаряддя одурювання працюючих.